

ABN Amro: na 2015 zijn vooral milieudoelen limiterend voor melkveebedrijven

Nieuwe grenzen aan groei

Op het hoofdkantoor in Amsterdam gaf ABN Amro onlangs een update van zijn visie op de agrarische sector. Een positief geluid, zeker voor de melkveehouderij. Bestuurslid Joop Wijn verwacht dat de prijzen van voedsel, met name zuivelproducten, blijven stijgen.

tekst Tijmen van Zessen

De Nederlandse agrarische sector is de op één na grootste agrarische exporteur wereldwijd en zorgt voor 9,6 procent van het bruto nationaal product (bnp). Daarmee is de sector zowel voor Nederland als voor ABN Amro van groot belang, stelde Joop Wijn, lid van de raad van bestuur van ABN Amro, tijdens de bijeenkomst 'Visie op sectoren' op het hoofdkantoor in Amsterdam. 'De agrarische sector is bovendien niet zo conjunctuurgevoelig en zorgt voor stabilisering van de wereldeconomie, die heel heftig beweegt.'

Wijn sprak vol vertrouwen over de melkveehouderij. 'Wat je ziet is dat de melkveehouderij – net als de akkerbouw – snel is hersteld na de recessie, terwijl de intensieve veehouderij nog werkt aan herstel en de tuinbouw daar zelfs nog niet aan toe is. Wij verwachten dat voedselprijzen een stijgende trend aanhouden, met name zuivel, suiker en granen.' Wijn presenteerde een dia met prijsverwachtingen tot en met 2019, die geïndexeerd waren tegen de periode 1996 tot en met 2006. Boter was daarin met een plus van 40 procent de grootste stijger binnen de agrarische producten.

Tegen het licht van een naar verwachting toenemende schaarste vond Wijn dat de primaire producenten in de agrarische sector wel wat



Pierre Berntsen:
'Rendement intensieve bedrijven staat onder druk'

meer zelfvertrouwen mogen hebben. 'De schaarste van het primaire product gaat bepalend worden voor de margeverdeling in de keten. Vroeg of laat gaat dit in het voordeel werken van de ondernemers met een boerenbedrijf. Tegen hen zeg ik: wees assertiever, blijf niet dat verdedigende toontje aanslaan tegen andere partners in de keten.'

Historisch lage rente

Over de renteontwikkeling was Wijn klip en klaar: 'Je hoeft geen Nobelprijswinnaar voor de wiskunde te zijn om te voorspellen dat de rente wat omhooggaat. De tienjaars-



Joop Wijn:
'ABN Amro zegt niet per definitie "nee" tegen een megastal'

rente wordt al sinds 1540 gepubliceerd en is de oudste notering ter wereld. In 2010 stond deze rente op het laagste punt sinds zijn bestaan.' Wijn wees erop dat de rente nog altijd historisch laag is, maar voorziet voor de komende drie jaar een stijging van zo'n 2 procent.

Duurzame megastal

Melkveehouders die bij ABN Amro – qua grootte wereldwijd de 35e bank – aankloppen voor een krediet, mogen ervan uitgaan dat de bank hen eerder beoordeelt op de exploitatie van het bedrijf dan op het eigen vermogen.

Joop Wijn verwacht en ondersteunt een verdere schaalvergroting van de sector. 'In sommige discussies over schaalvergroting mis ik de ratio. Neem de discussie over megastallen. Ik durf de stelling wel aan dat megastallen duurzamer zijn en kansen bieden op het terrein van mestverwerking, dierenwelzijn en het terugdringen van de CO₂-footprint. Als iemand een megastal wil zetten, zeggen wij niet per definitie nee. Het gaat om een objectieve analyse van argumenten, het dierenwelzijn is in megastallen beter dan in kleinere stallen.'

Sectorbelang telt ook

Enkele ogenblikken na deze woorden van Wijn bracht LTO-melkveehouderijvoorman Siem Jan Schenk een confronterend voorbeeld ter sprake. 'Stel dat er een ondernemer aanklopt die een stal wil bouwen voor duizend koeien en grondloos wil gaan boeren, zonder ecologisch perspectief. Zou ABN Amro dat financieren?'

Pierre Berntsen, directeur agrarische bedrijven, deelde het antwoord op in een economisch en een politiek gedeelte. 'Puur economisch gesproken krijgt een dergelijk bedrijf op de langere termijn een lastig perspectief. We zien nu al dat het rendement van intensieve bedrijven onder druk staat. Bekijk je het vanuit een politiek perspectief, dan is het zo dat we in een vrij land leven, waarin de wet- en regelgeving leidend is in dit soort vraagstukken. Maar het getuigt wel van ondernemerschap als je in je plannen rekening houdt met het sectorbelang.' Berntsen ziet op meerdere terreinen dat het sectorbe-

lang op gespannen voet kan staan met het belang van een individuele ondernemer. Het meest sprekende voorbeeld is de toepassing van weidegang, maar het geldt ook voor klimaatneutrale productiewijzen en mestopwaarderding. De agrarisch directeur ziet het als een uitdaging voor de sector om een tweede generatie 'gebakken lucht' te voorkomen. Daarmee bedoelt hij dat een dierrechtensysteem opnieuw zou kunnen leiden tot een productierecht dat verhandelbaar is. 'Gelukkig zien we dat er dit jaar een start is gemaakt met de realisatie van de fosfaatdoelstellingen. Na de melkquoting gaan vooral milieudoelen de nieuwe grenzen aan groei bepalen, naast de markt en de maatschappelijke acceptatie.'

Quotumlust verdwijnt

ABN Amro verwacht voor 2011 een gemiddelde melkprijs van 37 à 38 euro per honderd kilo. Ondanks hogere voerprijzen zal deze melkprijs volgens Berntsen uiteindelijk leiden tot een mooi resultaat voor melkveehouders.

De directeur schetste in vogelvlucht de trends voor de komende jaren. Zo ziet hij dat bedrijven gaan voorsorteren op de periode na 2015, als de melkquoting wegvault en prijzen voor melk en krachtvoer steeds meer worden bepaald door mondiale ontwikkelingen. Melkveehouders worden volgens Berntsen nog kostprijbewuster door de prijs- en daarmee de inkomensschommelingen.

Investeringen in melkquotum zullen volgens ABN Amro verder afnemen, geeft Berntsen aan: 'Voor de meeste melkveehouders is investeren in quotum geen interessante keuze meer, omdat de investering niet meer valt terug te verdienen. Wij voorzien dat bedrijven slimmere vormen van groei gaan organiseren.'

Daniël Mulder, wandelredacteur:

'Een stuk of twaalf koeien kom ik bij Venray tegen op een smal bospaadje. Ze komen vrolijk op mij afgerend, kijken me vol verwachting aan, maar zeggen vervolgens geen boe of bah. Ik zwijg ook. Wat zou ik moeten zeggen? "Dag meiden?" Mensen die tegen koeien praten vind ik eigenlijk een beetje suf.' (Gd)



Joop Atsma, staatssecretaris Infrastructuur en Milieu:

'Als de samenleving verwacht dat de koeien buiten lopen, mag de boer daar ook iets voor terug verwachten.' (Mm)

Boudewijn Koole, handelaar in genetisch materiaal:

'Nederland heeft veel goede fokkers die bereid zijn te investeren in topmateriaal en veel embryotransplantatie doen. Hierdoor is een smeltkroes van internationale topgenetica ontstaan. De vooruitstrevende handelskwaliteiten bij veehouders en handelaren spelen hierbij zeker een rol.' (Bo)

Adolf Langhout, handelaar in genetisch materiaal:

'Op zijn tijd uit een bepaalde familie een topdier verkopen is de beste reclame voor een fokbedrijf.' (Bo)

Henk Kolbach, melkveehouder te Brakel:

'Nederland importeert massa's nuchtere kalveren voor de vleesveehouderij. Wie weet wat we daarmee allemaal aan ziekten binnenhalen.' (Bo)

Peter Groot Koerkamp, hoogleraar Agrotechnologie in Wageningen:

'Aan het melkveebedrijf van de toekomst komt geen veehouder meer te pas. De koeien kunnen en moeten zichzelf redden. Alleen in buitengewone situaties schiet nog een mens te hulp. Personeel is verder onnodig.' (Bo)

Berend Steenbergen, melkveehouder te Onnen:

'Onbevooroordeeld koeien beoordelen spreekt me aan. Je moet niet te veel op papier kijken. Kijk goed naar de koe. Wat voor beest is het?' (NO)

Ate Lindeboom, directeur CRV:

'Veel veehouders vinden dat de koe niet groter hoeft. Nu is hoogtemaat voor ons geen belangrijk selectiecriteria, maar in de praktijk blijkt dat de grootverervende stieren meer worden verkocht dan stieren die de gemiddelde hoogte of minder vererven. We bekijken hoe we hierop moeten inspelen.' (Bo)

Daniël Mulder:

'Twaalf hobbende koeienlijven op enkele meters afstand is best indrukwekkend.' (Gd)



Bas Haring, filosoof en columnist:

'In Nederland is er weliswaar een mestoverschot omdat we zoveel varkens en koeien hebben, maar in principe is mest bijzonder waardevol en noodzakelijk om groenten te laten groeien. Als we de waarde van mest in het vervolg meetellen in de voederconversie van varkens en koeien dan valt-ie vast wat lager uit.' (dV)



Sacha de Boer, nieuwslezeres en fotografe:

'Het geld dat ik verdien met mijn Noordpoolfoto's gaat naar een project in India. Mensen die eerst op houtovens kookten, krijgen een gasfornuis waar koeienpoep in gaat. Dat is gezonder en geeft minder CO₂-uitstoot.' (Mg)

Gerrit Meester, voormalig topambtenaar ministerie van Landbouw:

'Als blijkt dat de gezondheid van de koe zwakker is geworden door de hogere melkproductie, moet daar iets aan gebeuren: de koe moet robuust zijn, ook al geeft zij daardoor minder melk.' (Tr)

Joe Olminkhof, onafhankelijk specialist melktechniek:

'In sommige landen is het, juist door de aanwezigheid van melkrobots, gemakkelijker om aan personeel te komen.' (HI)

Felix Cohen, directeur Voedingscentrum:

'De Schijf van Vijf is een advies en wordt geregeld aangepast. Kaas staat er niet meer op, daar zitten te veel dierlijke vetten en te veel zout in. Maar kaas en Nederland zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.' (dV)

Nel Westerlaken, reisredactrice:

'Net voor Noorbeek krijgen we een veldje lakenvelderkoeien cadeau. Aan de voorkant zwart, aan de achterkant ook en in het midden een witte baan, een soort designkoeien. Ooit bijna uitgestorven, maar hier in ere hersteld.' (dV)

Bronnen: Grasduinen (Gd), Melkveemagazine (Mm), Boerderij (Bo), Nieuwe Oogst (NO), de Volkskrant (dV), Margriet (Mg), Trouw (Tr), Holstein International (HI)